

XIV. Kotitalouslautakunta.

Kotitalouslautakunta antoi toiminnastaan v. 1934 seuraavan selonteon:

Lautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna tarkastaja M. Sillanpää puheenjohtajana, rouva H. Gebhard varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä rouva H. Brander, talousopettaja A. Lindström ja arkkitehti S. Lagerborg-Stenius. Kaupunginhallitusta edusti lautakunnassa sähkötekniikko V. V. Salovaara. Sihteerinä toimi opettaja I. Grotenfelt. Vuoden kuluessa lautakunta kokoontui 16 kertaa. Lähetettyjen kirjeiden ja kirjelmien luku oli 162 ja saapuneiden 88.

Lautakunnan toimihenkilöt. Lautakunnan vakinaisista kotitalousneuvojista toimi käsityönopettaja I. Grotenfelt Kotitalouskerholassa ja talousopettaja A. Salonen- Eerola Opetuskeittiössä syyskuun 15 p:ään saakka, jolloin viimeksi mainitun tilalle määrättiin v.t. kotitalousneuvojaksi talousopettaja M. Koivisto. Apuopettajina olivat koko vuoden talousopettaja M. Koivisto ja käsítőissä rouva L. Lehtonen ja neiti A. Kautonen sekä lyhyemmän ajan talousopettajat K. Lindroos, H. Sahrakorpi, E. Sore ja L. Vivolin. Tyttökerhojen ohjaajana oli kevätlukukaudella neiti A. Viitasalo ja syyslukukaudella lastentarhanopettaja A. Planting sekä voimistelunohjaajana neiti T. Lehtonen. Marraskuussa lautakunta määräsi kotitalousneuvoja I. Grotenfeltin ylineuvojaksi.

Toiminta. Kotitalouslautakunnan harjoittama valistus- ja neuvonta-toiminta sai jatkuvasti osakseen suurta kannatusta kaupungin vähävaraisten kansanluokkien keskuudessa. Lautakunnan toiminta tapahtui kahdessa huoneistossa, nim. Mäkelänkadun 45:ssä sijaitsevassa Kotitalouskerholassa ja Helsinginkadun 26:ssa sijaitsevassa Opetuskeittiössä. Sitä paitsi lautakunnalla oli käytettävänä asianomaisella luvalla suomenkielisen työväenopiston käsityösali. Toiminta jakautui talous- ja käsityönopetuksen ja neuvonnan antamiseen sekä kerhotyöhön äitien ja kasvavien tyttöjen keskuudessa.

Talousopetuksessa lautakunta järjesti 45 ruoanlaittokurssia, näistä 2. monipuolisessa ja 8 taloudellisessa ruoanlaitossa, 10 leipoma-, 6 leikkele- ja eväsruoka-, 4 säilöönpano-, 3 kasvisruoka- ja 5 jouluruokakurssia, 3 talouskurssia kerhotyöille ja 3 kurssia kotiapulaisille, yhteensä 574 oppilaalle. Työtömyyden lieventämiseksi myönnetyn valtionavun ja kaupunginhallituksen erikoismäärärahan avulla toimeenpantiin 4 talouskurssia, osaksi työttömille kotiapulaisille, osaksi työttömille naisille, yhteensä 82 oppilaalle. Havainto-opetusta ja neuvontaa ruoanlaitossa, säilöönpanossa ja kodinhoidossa annettiin kerran viikossa kummassakin keittiössä, yhteensä 50 kertaa, 1,234 kuulijalle.

Käsityönopetus tapahtui osaksi neuvonnan osaksi luokkaopetuksen muodossa. Kertomusvuoden aikana järjestettiin 18 neuvontakurssia, joilla oli 814 osanottajaa, 2 liinavaateompelu-, 4 kaavapiirustus- ja sommittelukurssia sekä 1 patjan- ja 2 vanupeitteenvalmistuskurssia, yhteensä 70 oppilaalle. Käsityöneuvonnassa annettiin 3 havainto-opetustuntia 134 kuulijalle.

Toukokuu 12—13 p:nä järjestettiin kotitalouskerholassa kotitaloudellinen näyttely, jossa esitettiin lautakunnan eri toiminta-alojen aikaansaannoksia, kuten pikkulasten ruokia, leivonnaisia kotimaisista jauhoista, eväsruokia ja retkeilyvälineitä sekä käsityökurssien ja lastenkerhojen valmisteita.

Uutena työmuotona kotitalouslautakunta liitti toimintaansa lastenhoidon edistämisen ja kohottamisen. Tätä silmälläpitäen pidettiin opetuskeittäessä asiantuntijan avulla 5 luentoa lastenhoidossa, joihin otti osaa 30 henkilöä.

Kerran kuukaudessa pidettiin koti-iltoja, joissa vaihtelevan ja mielenkiintoisen ohjelman avulla koetettiin herättää harrastusta kodinhoitoa koskeviin kysymyksiin. Koti-iltoja oli kaikkiaan 7 ja niihin otti osaa 850 henkilöä.

Kerhotoiminta. Kuten jo mainittiin jakautui kerhotoiminta äitien ja tyttöjen keskuudessa harjoitettuun kerhotyöhön. Äitikerho, joka syksyllä vietti kymmenvuotisjuhlaansa, kokoontui kerran viikossa, kaikkiaan 34 kertaa kerhoiltoihin, joissa keskustelunaiheina käsiteltiin kodinhoito- ja kasvatuskysymyksiä; lisäksi pidettiin voimistelu- ja lauluharjoituksia. Kerhossa oli n. 75 jäsentä. Kertomusvuoden aikana pidettiin 7 perhejuhlaa, joissa oli 568 osanottajaa, ja tehtiin retki Porvooseen.

Tyttöjen kerhotoiminta oli hyvin vilkasta. Kerhoja oli 8 ja niiden jäsenluku 114. Pieniä lapsia opastettiin laululeikeissä ja käsitoissa, vanhempia tyttöjä taas käsitoissa ja taloustoimissa; urheilua ja ulkoilmaleikkejä harrastettiin. Juhlia toimeenpantiin 12.

Lautakunnan luvalla Kumpulan ja Vallilan siirtolapuutarhojen jäsenkerhot useina lauantai-iltoina kokoontuivat kotitalouskerholassa.

Menot. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin lautakunnan käytettävissä olevia määrärahoja käytettiin:

Menoerä.	Määräraha.	Todelliset menot.	Säästetty (+) tai ylitetty (-) määrä.		
			Markkaa	penniä.	
Palkkiot	5,900	6,007	50	— 107	50
Sääntöpalkkaiset virat	64,470	¹⁾ 63,810	—	+	660
Tilapäistä työvoimaa	71,940	70,451	50	+	1,488
Vuokra	54,000	54,000	—	±	—
Lämpö	5,000	2,870	55	+	2,129
Valaistus	2,500	1,755	—	+	745
Siivoaminen	3,600	3,487	80	+	112
Kaluston kunnossapito	2,000	1,975	40	+	24
Painatus ja sidonta	1,000	771	—	+	229
Tarverahat	6,500	5,712	35	+	787
Tarveaineet havainto- ja käsityönope- tusta varten	30,000	29,193	95	+	806
Yhteensä	²⁾ 246,910	240,035	05	+	6,874

Tilapäisen työvoiman palkkaamiseen käytetystä määrästä 23,920 markkaa tuli talousopetuksen osalle, 25,660 markkaa käsityöopetuksen osalle, 10,411: 50 markkaa kerhotyöhön, 1,600 markkaa esitelmiin ja 8,860 markkaa muihin tilapäisiin menoihin.

Tulot. Erilaisista kursseista oli tuloja 27,059: 65 markkaa.

¹⁾ Viranhaltijain palkat on tähän merkitty vähentämättöminä. — ²⁾ Tähän sisältyy tilille Sääntöpalkkaiset virat myönnetty lisämääräraha, 1,350 markkaa, ja tilille Siivoaminen myönnetty lisäys, 2,000 markkaa.